روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ۳۶۳۷-ISSN۱۷۳۵
■ پایگاه اطلاع رسانی: www.jamejamonline.ir www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

دوشنبه ۱۰ خرداد ۱۴۰۰ | ۱۹ شوال ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و دوم - شماره ۵۹۵۱ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Monday - May 31, 2021

حدیث روز: امام محمد باقر(ع)

مبادا فرصت‌های به دست آمده را از دست بدهی که در این میدان آن که وقت را ضایع کند، زیان می‌بیند.

واحه: مولوی

تا قهر را برهم زند آن لطف اندر لطف تو
تا صلح گیرد هر طرف تا محو گردد جنگ‌ها

امروز در تاریخ:

- روز جهانی مبارزه با دخانیات
- انعقاد عهدنامه ارزروم میان دولت ایران و امپراتوری عثمان (۱۲۲۶ش)
- قانون روابط مالک و مستأجر تصویب شد. (۱۳۳۹ش)
- تولد کلینت ایستوود بازیگر، کارگردان آمریکایی(۱۹۳۰م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۳/۰۲ | غروب آفتاب: ۲۰/۱۴
اذان مغرب: ۲۰/۳۵ | نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۱۰
اذان صبح (فردا): ۴/۰۶ | طلوع خورشید(فردا): ۵/۵۰

وضعیت آب و هوای امروز

تهران	اهواز	بوشهر	بجنورد	تبریز	زاهدان	زنجان	گرگان
۳۶ / ۲۴	۴۵ / ۳۱	۳۸/ ۳۱	۳۲ / ۱۶	۳۱ / ۱۹	۳۷ / ۲۰	۳۱ / ۱۲	۲۶ / ۱۷

حکمت ۲۳: نهج‌البلاغه

آن که کرده وی او را به جایی نرساند، نسب او وی را پیش نراند.

گفت‌وگو با منصوره مصطفی‌زاده، نویسنده و کارشناس کتاب کودک

در کنار بچه‌ها، مطالعه را یاد بگیریم

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

اگر با این جمله شروع کنم: «سرانه مطالعه در کشور ما خیلی خیلی پایین است» حتما می‌گویید: «خب که چی؟ پایینه که پایینه، نه این‌که بقیه چیزا درسته! چند ساله گیر دادین به سرانه پایین مطالعه. اگر قرار بود درست بشه که درست شده بود. عجب ول‌نکن‌هایی هستین شما!». اگر بنویسم «مطالعه کتاب باعث می‌شود مهارت‌های بنیادین در ذهن و مغز ما شکل بگیرد و کمک‌مان می‌کند تا در زندگی و شرایط چالش برانگیز، تصمیمات درست‌تری بگیریم و بلد شویم که فرد عمل‌گرایی باشیم تا یک قربانی که مدام نق می‌زند و همه تقصیرها را به حساب دیگران می‌نویسد» شاید کمی منعطف‌تر شوید و تصمیم بگیرید برای بچه‌ها کتاب بخوانید و آنها را به کتابخوانی تشویق کنید تا شاید آنها در بزرگسالی آدم‌های کارآمدتری شوند و انتخاب‌های بهتری انجام دهند. حتی شاید در کنار کتاب خواندن برای بچه‌ها خودمان هم اطلاعات تازه‌ای پیدا کردیم و نگرشمان تغییر کرد و کتابخوان شدیم! اگر کمی تا قسمتی متقاعد شده‌اید که کتابخوانی باید به یک مهارت تبدیل شود، امیدوارم تشویق شوید و گفت‌وگو با منصوره مصطفی‌زاده را بخوانید. این نویسنده و مترجم کتاب کودک، یکی از کارشناسان برنامه کتاب‌باز هم هست و در این برنامه، کتاب‌های مختلف را که مناسب سن کودک و نوجوان است، معرفی می‌کند.

فیلم نمی‌تواند جای کتاب را بگیرد

به مصطفی‌زاده می‌گویم در دوره‌ای که فیلم و کارتون‌های زیادی برای بچه‌ها تولید می‌شود و کارشناسان می‌گویند تصویر، تأثیرگذاری بیشتری دارد برخی والدین می‌گویند، چرا وقتی فیلم و کارتون و کتاب‌های گویا هست، باز هم برای بچه‌ها کتاب بخوانیم؟

می‌گوید: «کتاب خواندن، محدودیت‌های ذهنی بچه‌ها را برمی‌دارد. در بازی(گیم)، فیلم و کارتون جهان برای بچه‌ها ساخته شده و همه چیز برایش آماده است و او نیازی به فکر یا خلاقیت ندارد و صرفا بیننده است اما در کتاب‌ها و داستان، تصویر همه چیز را به کودک نمی‌گوید و او مجبور است با استفاده از قوه تخیل و خلاقیت در ذهنش کلمات و جملات را تصویرسازی کند. هر کودکی بنا به ذهنیتی که دارد از یک کتاب و اتفاقات قصه، تصویر منحصر به فرد خود را می‌سازد که با کودک دیگر کاملا متفاوت است و این نشان می‌دهد دنیای کودکان چقدر با هم متفاوت است و جهان خلاقیت آنها هم با یکدیگر فرق دارد. درباره کتاب گویا نیز همین اتفاق می‌افتد و قوه تخیل بچه‌ها محدود می‌شود. مهارت کتابخوانی اگر به بچه‌ها آموزش داده شود در بزرگسالی کتاب‌های پیچیده‌تری برای مطالعه انتخاب می‌کنند که به آنها مهارت‌های مهم‌تری آموزش می‌دهد. فیلم‌ها و سریال‌ها دانش و آگاهی محدودی را به ما یاد می‌دهد. حتی یک فیلمساز متفکر که می‌خواهد فیلم تاثیرگذاری بسازد باید کتاب‌های مهمی را خوانده باشد تا آگاهی‌اش بیشتر شود، پس فیلم و کارتون نمی‌تواند جای کتاب و آگاهی عمیق را بگیرد و در هیچ سنی این اتفاق نمی‌افتد.»

حرف کافی است، وقت عمل است

به مصطفی‌زاده می‌گویم، برخی بر این باورند که کتابخوانی مهارت تمرکز را به بچه‌ها آموزش می‌دهد، چون نمی‌توان همزمان با کتاب خواندن چند کار دیگر هم انجام داد به نظرتان در دوره‌ای که حواس‌پرتی زیاد شده، کتابخوانی راهی برای بالا بردن تمرکز می‌تواند باشد؟

می‌گوید: «کتاب فایده‌های زیادی دارد که یکی از آنها بالا بردن تمرکز است، دیگری گسترش دایره خلاقیت است و افزایش دایره لغات و فکر کردن دیگر مزیت‌های کتابخوانی است. فواید کتابخوانی خیلی زیاد است و همه آدم بزرگ‌ها از آن خبر دارند و همه می‌دانیم کتابخوانی خوب است اما قسمت سخت ماجرا این است که همه این خوبی‌ها را می‌دانیم اما کتاب نمی‌خوانیم. تئوری‌های‌مان در همه موارد و کتابخوانی خیلی زیاد است اما کسی این خوبی‌ها را عملیاتی نمی‌کند. شاید به این دلیل که ما می‌خواهیم نتیجه را زود ببینیم. مثلا اگر به تغذیه فرزندمان دقت کنیم بعد از یک ماه نتیجه آن را می‌بینیم. مثلا با چشم می‌بینیم که او چاق شده اما اثر کتابخوانی شاید ۳۰ سال بعد خودش را نشان دهد و ما آدم این‌همه صبر نیستیم!

ذهن، چرخیدن در گوشی را انتخاب می‌کند

این روزها بیشتر ما سرمان توی گوشی است تا مثلا کتاب یا مجله. بچه‌ها می‌بینند و یاد می‌گیرند، اگر بچه‌ای مدام مادرش را گوشی به‌دست ببیند دیگر علاقه‌ای به کتابخوانی پیدا نمی‌کند (حالا به این هم کار نداریم که مادر با این گوشی چت یا شبکه‌های اجتماعی را چک می‌کند یا حتی کتاب الکترونیک می‌خواند) این شرایط را چگونه می‌توان تغییر داد؟

مصطفی‌زاده می‌گوید: «همه می‌دانیم باید چه کنیم! اما کار درست را انجام نمی‌دهیم. مثل همین که همه می‌دانیم اگر صبح یک ربع ورزش کنیم چقدر حالمان خوب می‌شود اما ورزش نمی‌کنیم. همه می‌دانیم اگر شب‌ها که دور هم هستیم مثلا نیم ساعت کتاب بخوانیم چقدر حال خودمان و خانواده‌مان بهتر می‌شود اما این کار را نمی‌کنیم و ترجیح می‌دهیم سرمان توی گوشی باشد چون این کار ساده‌تر است. چرخیدن در شبکه‌های اجتماعی نیاز به هیچ پیش‌زمینه‌ای ندارد نه تمرکز می‌خواهد نه قوه تخیل و خلاقیت. همه چیز را آماده در اختیارم می‌گذارد و اگر ذهن قرار باشد بین کتاب خواندن و گوشی تلفن یکی را انتخاب کند مسلما گوشی را انتخاب می‌کند چون ساده‌تر است و مرا به زحمت نمی‌اندازد!»

بچه‌داری در کنار کتاب

کتابخوانی برای بچه‌ها حُسن‌های زیادی دارد. والدینی هستند که کتابخوان نیستند و این مهارت را یاد نگرفته‌اند اما بنا به دلایلی تصمیم می‌گیرند برای فرزندشان کتاب بخوانند و در همین مسیر است که خودشان هم به مطالعه علاقه‌مند می‌شوند. الان پرفروش‌ترین کتاب‌ها، آثاری هستند که به پدر و مادرها یاد می‌دهند که والدین خوبی باشند. بزرگ‌تر هر زمانی که با چالش‌های تربیت و بزرگ کردن فرزند مواجه می‌شوند، مطالعه را شروع می‌کنند و به‌نظرم این اتفاق خوبی است. والدین زیادی را دیده‌ام که با همین روش مطالعه را شروع کرده‌اند. برای بچه خردسال مهم نیست که مادر یا پدرش چه می‌خوانند اما همین که آنها را در حال کتابخوانی و مطالعه می‌بیند این کار را از آنها تقلید می‌کند و چه تقلیدی بهتر از مطالعه و کتاب خواندن.

کافه میرداماد

از مجله‌های الکترونیک غافل نشویم

مجله یکی از بهترین گزینه‌های مطالعه و سرگرمی است اما در کشور ما این حوزه به‌خصوص برای کودک و نوجوان با کمبودهای زیادی روبه‌روست. بخش خصوصی به‌دلیل گرانی کاغذ و چاپ از این موضوع خارج شده و مجلاتی مثل سروش کودکان، کیهان بچه‌ها و رشد و... به‌دلیل دولتی بودن و وجود نداشتن رقابت برای جذب مخاطب و فروش بیشتر تبدیل به مجلات ناکارآمد و بیهوده‌ای شده‌اند. کیهان بچه‌ها که روزی پرفروش‌ترین مجله کودک و نوجوان بود به‌روز نشد و الان منتشر می‌شود اما برای کودکان جذابیت ندارد. در این شرایط به نظرم مجلات و کتاب‌های الکترونیک گزینه خوبی است. نشریاتی که در پلتفرم‌های مختلف ارائه می‌شود و جذابیت‌های زیادی دارد. الان دیگر همه بچه‌ها به‌دلیل آنلاین شدن مدارس با فضای نت آشنا هستند و بهتر است والدین هم از این آشنایی استفاده کرده و به‌جای خرید کتاب‌های کاغذی، بچه‌ها را با کتاب‌های الکترونیک آشنا کنند و حتی با همین روش برای بچه‌ها کتاب بخوانند. کتاب چاپی گران است اما کتاب‌های الکترونیک قیمت مناسب‌تری دارد و بهتر است از این مزیت استفاده کنیم.

چگونه رئیس جمهوری شویم؟

به فکر میگوها باشید

قسمت دوم

محمدتقی حاجی‌موسی
روزنامه‌نگار

مردم در انتخابات موضوع مهمی هستند و تا می‌توانید باید از آنها مایه بگذارید و هرکس گفت این حرف‌های شما عوامفریبی است با دمپایی ابری بزنید توی دهانش؛ چراکه آزادی بیان به معنای آن نیست که هر کی هر چی خواست تو روی شما بگوید بلکه به معنای آن است که شما چی دوست دارید بشنوید. لذا با این مقدمه سراغ قسمت دوم دستورالعمل‌های تبدیل‌شدن به یک رئیس جمهوری درجه یک می‌رویم.

آزاد کنید؛ مهم نیست قانون چه می‌گوید و اینجا کجاست و ما کی هستیم. شما در تبلیغات انتخاباتی خود باید بگویید که همه چیز را آزاد می‌کنید، حتی زندانیان خطرناک را. بعد از انتخابات اما اعلام کنید که حالا ما گفتیم آزاد می‌کنیم ولی خب نه در این حد و اصلا مگر ما ممنوع کردیم که حالا آزاد کنیم؟

این پول هم برای تو؛ الان کشور با تورم ۵۰ درصد دست و پنجه نرم می‌کند و اوضاع اقتصادی یک چیزی شبیه شرایط تیم شموشک نوشهر در لیگ آزادگان است ولی شما باید اعتماد به نفس داشته باشید و به همه بگویید اگر رئیس جمهوری شوید به هر نفر در ماه، ۱۹ میلیون و ۳۶۸ هزار و ۱۲۴ تومان می‌دهید و منابع تامین این پول هم مشخص شده و از محل آزاد شدن اعتبارات مربوط به طرح تغذیه صبحگاهی میگوهای بندر لنگه است. این‌که میگوها تغذیه صبحگاهی ندارند به کسی ربطی ندارد. این‌که تغذیه میگوها این قدر بودجه ندارد باز هم به کسی ربطی ندارد اما این‌که عدد را رند نگویید باعث می‌شود همه بفهمند که کلی حساب و کتاب کرده‌اید و همه چیز همین طوری ا... بختکی نیست. بعد از رای آوردن اما اگر کسی سراغ پول را گرفت، توی چشمهایش نگاه کنید و از او بپرسید حاضر است گرسنگی بچه میگوهای بندرلنگه را تحمل کند یا نه؟

تورم؟! شوخی می‌کنید؛ علم اقتصاد علم بسیار منعطفی است و بستگی دارد آن را چه جوری نگاه و تفسیر کنید. بنابراین مهم این است که تورم در نگاه شما باشد نه به آنچه می‌نگرید. یعنی چی؟ یعنی این‌که قبل از انتخابات شما مردم را جمع می‌کنید و می‌گویید من اگر رئیس جمهوری شوم، تورم ۵۰ درصد را دو ماهه تک‌رقمی می‌کنم. مردم هم با خودشان می‌گویند «اوه! بریم بهش رای بدیم». بعد که رای آوردید و دو ماه گذشت، توی چشم مردم نگاه کنید و بگویید نه! آن تورم که نه. منظورم تورم نقطه به نقطه از ساعت ۱۸ دقیقه بامداد ۴ مهر تا ۱۸ دقیقه بامداد ۵ مهر بوده است. یک کم اقتصاد یاد بگیرید خب!

مقطع حساس کنونی

اندرز لخت حکیم

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

در روزگاران قدیم در ناحیه سعادت‌آباد حکیمی زندگی می‌کرد که عمری را به تحصیل علم و حکمت گذرانده بود و اکنون به حل مشکلات و رفع حاجات معنوی مردم می‌پرداخت. روزی جوانی نزد حکیم رفت و زانوی تلمذ خود را به زمین زد و گفت: ای حکیم، به من اندرزی چیزی ده تا در زندگی به کار بندم و علاوه بر رشد معنوی در راه پیشرفت مادی من نیز موثر باشد. حکیم گفت: شغلت چیست؟

جوان گفت: واردات کالا با استفاده از ارز دولتی. حکیم سری تکان داد و جوان را به کنار پنجره برد و گفت: چه می‌بینی؟ جوان گفت: ماشین‌هایی که در رفت و آمدند و آدم‌هایی که آنها هم در رفت و آمدند. حکیم گفت: بیشتر دقت کن. جوان گفت: شخص فقیری در سطل زباله به دنبال زباله بازیافتی می‌گردد. منظورت اوست؟ حکیم گفت: کلا گفتم. آن‌گاه حکیم جوان را به کنار آینه قدی برد و گفت: حالا چه می‌بینی؟ جوان گفت: خودم را می‌بینم و شما را که در کنار من ایستاده‌اید. حکیم گفت: اندرزت را گرفتی.

جوان گفت: ای حکیم، اگر بیشتر توضیح بدهید ممنون می‌شوم. حکیم گفت: اگر جلوی پنجره بایستی دیگران را می‌بینی اما اگر جلوی آینه بایستی فقط خودت را می‌بینی. جوان گفت: خب؟ حکیم گفت: هنوز اندرزت را نگرفتی؟

جوان گفت: نه به جان خودم. حکیم گفت: آینه و پنجره هر دو از یک ماده به‌نام شیشه درست شده‌اند، با این تفاوت که لایه نازکی از نقره در پشت آینه هست که موجب می‌شود شخص در داخل آن چیزی جز خودش را نبیند. وی افزود: نگرفتی؟ جوان گفت: نه.

حکیم گفت: وقتی شیشه فقیر است دیگران را می‌بیند اما وقتی ثروتمند است و یک لایه نقره داره فقط خود را می‌بیند. جوان گفت: آینه خود را می‌بیند یا خود دیگران را به آنها نشان می‌دهد. حکیم گفت: حالا هرچی، مهم منظور حکمت است نه ظاهر آن. جوان گفت: اگر خواهش کنم، می‌شود بدون مثال یک اندرز لخت و خشک و خالی بدهید؟ حکیم گفت: آدم باش. جوان گفت: چشم و به آینه خیره شد.

مرور و عبور با جام جم ۲۰۰ سال قبل

معرفی بازیکنان تیم ملی

فهرست نهایی تیم ملی بزرگسالان کشورمان از سوی میروسلاو بلاژه‌ویچ اعلام شد. نام ۲۸ بازیکن دعوت‌شده به تیم ملی عبارتند از: پرویز برومند، مهدی هاشمی‌نسب، مجاهد خضیراوی، علیرضا نیک‌بخت، سیروس دین‌محمد و علی سامره (استقلال)، داوود فنایی، افشین پیروانی، بهروز رهبری‌فر، علی کریمی و حامد کاویان‌پور (پیروزی)، ابراهیم میرزاپور و یحیی گل‌محمدی (فولاد)، رحمان رضایی (ذوب‌آهن)، پژمان جمشیدی (سایپا)، فراز فاطمی (فجرسپاسی)، جواد نکونام (پاس)، مهدی شیری (برق)، علی دایی (هرتابرلین)، مهدی مهدوی‌کیا و وحید هاشمیان (هامبورگ)، کریم باقری (چارلتون)، خداداد عزیزی (النصر امارات)، سهراب بختیاری (ارزروم اسپور)، محمدرضا مهدوی و داریوش یزدانی (شارلروا)، مهرداد میناوند (اشتورم گراتس) و علیرضا منصوریان (سن پائولی). (صفحه ۱۵)

محسن رضایی: مملکت به رضاخان نیاز ندارد

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت‌نظام در جمع مردم خرم‌آباد گفت: آزادی منهای عدالت، شعاری بیش نیست و اقتدار منهای عدالت به استبداد و اقتدار منهای آزادی به انحراف کشیده می‌شود. اگر گروهی اقتدارگرا بشوند و عدالت و آزادی را نادیده بگیرند و عده‌ای آزادیخواه شوند و عزت و شکوه ملت ایران را تضعیف کنند آنگاه از دستاوردهای امام‌راحل چیزی باقی نمی‌ماند. این مملکت به رضاخان نیاز ندارد بلکه به اقتدار امام‌گونه نیاز دارد. ما نمی‌توانیم در ۴ سال آینده شاهد بحران‌های اقتصادی، هویتی و ناامنی باشیم. (صفحه ۲)

اسحاق جهانگیری: دخالت دولت، اقتصاد را مشکل‌دار کرده است

اسحاق جهانگیری، وزیر صنایع و معادن در جلسه مشترک خود با صنعتگران و معدنکاران استان مازندران گفت: اقتصاد کشور به دلایل متعددی با مشکل ساختاری و جدی روبه‌روست که مهم‌ترین آنها دخالت‌های بی‌اندازه دولت است.

مهندس جهانگیری یادآور شد: اختصاص مازاد درآمد ارزی کشور برای سرمایه‌گذاری در بخش اشتغال حرکت مطلوبی است و بخش نساجی که دچار شرایط نامناسبی شده می‌تواند از این فرصت استفاده کرده و از این سرمایه برای خرید ماشین‌آلات نساجی استفاده کند. (صفحه یک)

وزیر کشور: اراده مردم را از صندوق در می‌آوریم

سیدعبدالواحد موسوی‌لاری، وزیرکشور گفت: وظیفه داریم به‌گونه‌ای حرکت کنیم که آنچه مردم اراده کرده‌اند از صندوق بیرون آید و افراد و گروه‌هایی نتوانند رای و خواسته خود را به جای رای مردم جا بزنند. وزیرکشور در همایش سراسری بازرسان انتخابات استان تهران گفت: ما هرگونه مشکل‌تراشی و حرکت خارج از معیارهای قانونی را که موجب کاهش مشارکت مردم شود خدمت نمی‌دانیم بلکه آب به آسیاب دشمن ریختن می‌دانیم. هر حرکتی که در جهت کاهش مشارکت مردم در انتخابات باشد به زیان نظام است. (صفحه ۱۴)

جن‌گیر شکایت کرد

سازندگان فیلم «جن‌گیر» به دادگاه شکایت کردند. ویلیام فریدکین، کارگردان و ویلیام بلاتی، نویسنده کتاب جن‌گیر به‌طور مشترک علیه استودیوی برادران وارنر شکایت کرده و مدعی‌اند که این استودیو آنها را فریب داده و بعد از اکران مجدد جن‌گیر هیچ مبلغی به آنها نداده است. جن‌گیر چند ماه قبل به مناسبت بیستمین سالگرد نمایش خود دوباره روی پرده رفت. نسخه جدید با صدای دیجیتالی و ۱۳ دقیقه صحنه‌های اضافه‌شده توانست ۱۰ میلیون دلار در دنیا بفروشد. (صفحه ۳)